

# БАНКІВСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК ВЕКТОР ЕФЕКТИВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Н. І. КОЗЬМУК , канд. екон. наук, доц., доц. кафедри соціального забезпечення та управління персоналом

*Львівський національний університет імені Івана Франка , м. Львів, Україна*

М. В. СОХАНЬ, студентка економічного факультету

*Львівський національний університет імені Івана Франка , м. Львів, Україна*

Зменшення обсягів банківських послуг та посилення негативного впливу війни на банківський сектор зумовлює необхідність пошуку інноваційних рішень в сфері підвищення ефективності банківської діяльності щодо збереження і залучення нових клієнтів в умовах адаптації до нових викликів. Одним із таких викликів, який актуалізує проблематику банківських інновацій, зокрема їх ефективності є війна в Україні, яка внесла суттєві корективи у логістичні особливості надання банківських послуг, знизила мобільність банківських клієнтів, їх достаток, а отже підвищила важливість дистанційного банківського обслуговування і всіх супутніх з ним технологічних рішень.

Не менш важливою є інноваційна політика вітчизняних банків в контексті обслуговування підприємств малого і середнього бізнесу, які в складних економічних умовах потребують додаткових та дешевих фінансових ресурсів для свого розвитку. Особливо це стосується інноваційної політики державних банків, які беруть участь у державних цільових програмах розвитку економіки.

Банківська діяльність, як одна із найстаріших форм підприємництва завдяки швидкій адаптації до змін в суспільстві залишається основою економічного розвитку країн світу й сьогодні. Однак, зростання конкуренції на ринку фінансових послуг, поява фінтех компаній, розвиток криптовалют актуалізує проблематику дослідження банківських інновацій та банківської інноваційної політики як способів конкурентної боротьби не лише на ринку банківських послуг, але й на фінансовому ринку в цілому [1].

Еволюційні тенденції в банківському бізнесі, що відображають процеси удосконалення банківської діяльності та впровадження новітніх банківських продуктів і послуг зумовлюють необхідність перегляду та уточнення наукових підходів щодо розуміння змісту банківських інновацій.

Разом з тим, перш ніж акцентувати увагу на дослідженні наукових підходів до розуміння сутності поняття «банківських інновацій» варто проаналізувати теоретичні основи інновацій в цілому, що дасть змогу зрозуміти первісне значення терміну як базової суспільної категорії.

Так, етимологія слова «інновація» походить від двох слів – латинського «novation» (новизна) й англійського префікса «in», що означає «в», «введення». Тому у перекладі з англійської мови «інновація» (Innovation) означає введення нового, відновлення [1].

Іншомовне походження слова «інновація» породжує різні лінгвістичні та термінологічні інтерпретації в науці та побуті, що призводить до розмиття сутності досліджуваної категорії через використання таких термінів як: новація,

ноу-хау, нововведення, оновлення, удосконалення тощо. Це ускладнює розуміння сутності терміну «інновації» та вимагає ґрунтовного дослідження існуючих наукових підходів в цій сфері.

В науковий обіг термін «інновації» ввів відомий австрійсько-американський економіст Йозеф Шумпетер в праці «Теорія економічного розвитку» (1911 р.) включивши його в так звані «нові комбінації змін в розвитку», а саме: використання нової техніки, нових технологічних процесів або нового ринкового забезпечення виробництва; виготовлення нового продукту або відомого продукту з новими властивостями; використання нових видів сировини або напівфабрикатів; зміни в організації виробництва і його матеріально-технічного забезпечення; проникнення на новий ринок збуту [2].

На думку Й. Шумпетера «інновації – це зміни, які відбуваються з метою впровадження і використання нових видів виробничих товарів, нових виробничих і транспортних засобів, ринків і форм організації в промисловості, акцентуючи увагу на економічному впливі цих змін. «Виробнича функція описує кількісну зміну продукту з урахуванням змін у всій сукупності факторів, що на нього впливають. Якщо в сумі факторів ми змінимо форму функції, то отримаємо інновацію»[3].

На підставі наведених вище тверджень спостерігаємо, дещо, «технічний» акцент на категорії інновацій, адже інновації в наведених дослідженнях розглядають не як кінцевий результат стратегії діяльності, а як процес впровадження технологічних і продуктових нововведень на різних стадіях економічного циклу. Запропонований підхід, на наш погляд, не дозволяє в повній мірі пояснити сутність інновації, адже по-перше, характеризує нововведення лише в технологічній і продуктивній сфері, що обмежує реалізацію інноваційних ідей в управлінській, соціальній, освітній та інших сферах суспільного життя; по-друге, фактично, відкидає можливість виникнення інновацій в умовах економічної стабільності; по-третє, процес введення інновацій залежить лише від стадій економічного циклу, а не від прагнення фірми до підвищення своєї конкурентоспроможності на всіх стадіях економічних циклів.

#### Література:

1. Полегенька М. А. Етимологія терміну «інновації» як економічної категорії. *Агросвіт*. 2018. № 21. С. 57-61.
2. Чайковський Я. І., Ковальчук Я. Ю. Банківські інновації: перспективи та загрози електронних банківських послуг. *Світ фінансів*. 2020. Вип. 4. С. 121-136.
3. Михайлів Г. В., Гринів Л. В. Інноваційна політика в контексті стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2019. Вип. 14(2). С. 58-64.